

Motion till riksdagen 2007/08:A15

av Josefin Brink m.fl. (v)
med anledning av prop. 2007/08:151

Ny lag om rätt till ledighet för att på grund av sjukdom prova annat arbete

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen avslår regeringens proposition 2007/08:151 Ny lag om rätt till ledighet för att på grund av sjukdom prova annat arbete.

Regeringens förslag

Regeringen föreslår en ny ledighetslag där en anställd på grund av sjukdom har rätt till ledighet för att prova annat arbete. Propositionen är ett led i den rehabiliteringskedja som regeringen föreslagit.

Vänsterpartiets inställning

Vänsterpartiet har avvisat de försämringar som föreslogs i proposition 2007/08:136. Förslagen går under beteckningen rehabiliteringskedjan men innehåller inga förslag på förbättrad rehabilitering eller ökade möjligheter för den som drabbats av ohälsa att få jobb. I stället är det en rad försämringar av sjukförsäkringen som föreslås i form av fasta tidsgränser, mer exkluderande bedömningar av arbetsförmågan och sänkta ersättningsnivåer. Förslaget kan därför bättre beskrivas som en utsorteringskedja.

Remissinstanserna som har yttrat sig över regeringens förslag till förändringar i sjukförsäkringen är mycket kritiska till att tidsgränserna är för snäva, att reglerna är för krångliga, att regeringen föreslår införande av diagnosbase-rad sjukpenning och att behovet av kommunalt försörjningsstöd kommer att öka. De föreslagna försämringarna slår hårt mot kvinnor eftersom kvinnor är sjukskrivna i högre utsträckning än män. Vi befärar också, i likhet med en rad remissinstanser, att reglerna kommer att urholka anställningsskyddet.

Fel! Okänt namn på

Utsorteringskedjan måste ses i ett större sammanhang; tillsammans med nedskärningarna i arbetslöshetsförsäkringen, skatterabatter för ”överklassnära tjänster”, försämring av arbetsrätten, sänkta socialavgifter för ungdomar och nedskärningarna på arbetsmarknadspolitiken är urholkningen av anställningsskyddet för sjuka och utsorteringskedjan ytterligare en pusselbit i skapandet av en låglönearbetsmarknad i Sverige. Även förslaget i den föreliggande propositionen om rätt till ledighet för sjuka att prova annat arbete måste ses som en del av försämringarna av sjukförsäkringen som sammantaget kommer att leda till en urholkning av arbetsgivarnas rehabiliteringsansvar och en utsortering av sjuka människor från sjukförsäkringen.

Samtidigt som regeringen gör historiska försämringar i sjukförsäkringen, finns det stora överskott inom försäkringen. Enligt Försäkringskassans beräkningar som lämnats in till regeringen uppgår överskottet i sjukförsäkringen till 14 miljarder kronor 2008 och 22 miljarder kronor 2010. Det är pengar som tillhör alla löntagare som avstått löneutrymme. Försämringarna av sjukförsäkringen som föreslås i den föreliggande propositionen skadar tilliten till hela välfärdssamhället.

Vänsterpartiet anser att sjukförsäkringen ska vara en generell, obligatorisk, solidariskt finansierad försäkring som ersätter inkomstbortfall vid nedsatt arbetsförmåga på grund av sjukdom. Vi avvisar därför regeringens samtliga försämringar av sjukförsäkringen.

Rätt till ledighet för att på grund av sjukdom prova annat arbete

Regeringens förslag i den föreliggande propositionen om rätt att prova annat arbete vid sjukdom måste ses som en del av de försämringar av sjukförsäkringen som föreslagits i den s.k. rehabiliteringskedjan. Vi befarar att ledighetsmöjligheten kommer att användas som press på sjukskrivna att acceptera byte av jobb efter tre månaders sjukskrivning. I och med de föreslagna försämringarna av sjukförsäkringen ska den sjukskrivne redan efter tre månader prövas mot andra arbetsuppgifter på arbetsplatsen. Om det verkar sannolikt att den försäkrade inte kan återgå till sin arbetsgivare ska sjukskrivna i detta stadium anvisas att söka jobb på Arbetsförmedlingen. Därmed urholkas arbetsgivarnas rehabiliteringsansvar ytterligare.

Vänsterpartiet har tidigare föreslagit lagstadgad rätt till ledighet för att prova nytt arbete på samma grund som det finns möjlighet till ledighet för att starta näringsverksamhet. En sådan allmän rätt till ledighet skulle kunna fungera för att förebygga ohälsa som har samband med arbetsplatsen, till skillnad från regeringens förslag. Ett långvarigt sjukdomstillstånd har ofta en lång förhistoria. Inriktningen på lagstiftning och regler måste vara att förebygga ohälsa och att på ett tidigt stadium upptäcka och åtgärda hälsorisker i arbetslivet. Det är dåliga arbetsmiljöer som måste utsorteras – inte de anställda som drabbats av dem.

Fel! Okänt namn på

Skyddsombud och Arbetsmiljöverket måste få ökade resurser till förebyggande riskanalyser och möjligheter att åtgärda arbetsmiljöer som skapar ohälsa. Enskilda löntagare måste få ökade möjligheter att på ett tidigt stadium pröva nytt arbete innan långvarig sjukskrivning blivit följden av hälsoproblem. Tydligare sanktioner måste till mot arbetsgivare som inte uppfyller kraven på systematiskt arbetsmiljöarbete och rehabiliteringsansvar. Arbetsgivarnas uppdrag att göra riskanalyser och sammanställa olycksfall och tillbud ska inskräpas, inte slopas i namn av ”regelförenklingar”.

Regeringens förslag i den föreliggande propositionen leder tillsammans med övriga försämringar av sjukförsäkringen och arbetsmiljöpolitiken till ett system där personer med nedsatt arbetsförmåga sorteras ut efter att ha blivit långvarigt sjukskrivna. Det är en kränkande och kontraproduktiv politik som kommer att drabba både enskilda och hela samhället negativt. Mot bakgrund av det som anförs bör riksdagen avslå proposition 2007/08:151. Detta bör riksdagen besluta.

Stockholm den 14 maj 2008

Josefin Brink (v)

Torbjörn Björlund (v)

LiseLotte Olsson (v)

Kalle Larsson (v)